

Aanmelding nieuw opleidingskenmerk Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO)

(formuliersversie 2.2, februari 2023)

Opleidingskenmerken zijn al dan niet formeel door OCW erkende onderscheidende eigenschappen van een formeel erkende opleiding. Zie voor informatie over de momenteel in gebruik zijnde opleidingskenmerken de [waardenlijsten voor het vo](#) en voor [het po](#). Met dit formulier kunt u een nog niet bestaand opleidingskenmerk aanmelden bij de [Beheergroep Waardenlijsten RIO](#).

Vul a.u.b. per aangemeld opleidingskenmerk één formulier in.

Nummer aanmelding	38
Datum aanmelding	29-01-2025
Naam aanmelder	Tsjipke Wijbenga
Aanmeldende organisatie	DUO
E-mailadres	Tsjipke.wijbenga@duo.nl
Telefoonnummer	Niet relevant

Aanduiding kenmerk	TPO (Tweetalig Primair Onderwijs)
Onderwijssector	☐ basisonderwijs (incl. sbo) ☒ speciaal onderwijs ☒ voortgezet speciaal onderwijs ☒ voortgezet onderwijs

We stellen u een groot aantal vragen over het opleidingskenmerk met als doel zo veel mogelijk relevante informatie te verzamelen. Omdat veel opleidingskenmerken een officiële status hebben (of krijgen) binnen het onderwijs, is het van belang dat een aanmelding van een nieuw kenmerk namelijk zorgvuldig wordt beoordeeld. Uw input en onderbouwing is bij die beoordeling van belang.

Er zijn drie soorten criteria:

- **Altijd opnemen:** Als aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk altijd opgenomen in de lijst
- **Knock-out:** als niet aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk niet opgenomen in de lijst
- **Afweging:** de Beheergroep zal afwegen in hoeverre aan dit criterium wordt voldaan en hoe zwaar dit meeweegt in de uiteindelijke beslissing over opname van het opleidingskenmerk.

In dit formulier is per vraag met kleuren aangegeven om welk soort criterium het gaat. De uitleg is te vinden op [de webpagina van de waardenlijsten van het vo](#) en van [het po](#).

Geef een korte omschrijving van het opleidingskenmerk
--

Tweetalig primair onderwijs (TPO) betekent dat basisscholen 30 tot 50% van de onderwijstijd in het Engels, Duits of Frans aanbieden met een sterke internationale oriëntatie. Het experiment Tweetalig Primair Onderwijs (OCW-experiment) wordt met terugwerkende kracht (31-07-2024) met de invoering van dit opleidingskenmerk beëindigd.
--

Vraag 1: Wordt het opleidingskenmerk erkend door het Ministerie van OCW?

OCW erkent het opleidingskenmerk in formele zin, en verstrekt een tijdelijke of permanente, schriftelijk vastgelegde licentie of beschikking aan de onderwijsorganisatie. Dit geldt ook voor tijdelijke, door OCW erkende experimenten die passen in de definitie van opleidingskenmerken.
--

Antwoord:

Ja. Dit is n.a.v. de wijziging artikel 4.2 Inrichtingsbesluit WPO.
--

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 2: Wordt het opleidingskenmerk ingewonnen bij registratie van onderwijsvolgers in ROD (voorheen BRON)
--

Wanneer een opleidingskenmerk wordt meegenomen in leerlingregistraties in ROD moet het ook in RIO aanwezig zijn.
--

Antwoord:

Nee.

Opmerkingen Beheergroep:

Er is een wettelijke grondslag. Het experiment TPO dat een voorloper was van dit opleidingskenmerk werd wel via Pilots/experimenten ingewonnen. OCW wordt gevraagd om met een onderbouwing te komen waarom inwinning nu niet aan de orde is.
--

Antwoord:

- TPO geldt voor de hele school (onderwijsaanbieder); registratie op leerlingniveau is daarom niet nodig.- het kenmerk wordt gekoppeld aan het opleidingsaanbod van één onderwijsaanbieder en niet automatisch aan andere aanbieders die onder dezelfde instellingserkenning vallen.

Vraag 3: Betreft het kenmerk het onderwijsaanbod en niet de onderwijsaanbieder?

Opleidingskenmerken betreffen eigenschappen van het onderwijsaanbod en niet van de onderwijsaanbieder of onderwijslocatie. Predicaten die op de gehele school betrekking hebben en niet specifiek op het onderwijsaanbod als bijvoorbeeld 'de gezonde school' of 'excellente school' kunnen geen opleidingskenmerk zijn.

Antwoord:

Ja, het betreft het onderwijsaanbod maar het kenmerk wordt op het niveau van onderwijsaanbieder toegekend waarbij alle leerlingen geacht worden deze vorm van onderwijs te krijgen.

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 4: Heeft het kenmerk betrekking op de manier waarop het onderwijs wordt gegeven (HOE) en niet op de inhoud van het onderwijs (WAT)?

Opleidingskenmerken betreffen het HOE (een vorm waarin in een opleiding(sgroep) wordt gegoten) en niet het WAT (de inhoud van het onderwijs zoals we die kennen als opleidingen cq curriculum bijv. havo natuur en techniek).

Antwoord:

Ja

Opmerkingen Beheergroep:

Scholen in Nederland verschillen onderling in onderwijssysteem en grootte. De inrichting van het tweetalig primair onderwijs is daarom ook per school verschillend. De voorwaarden voor tweetalig primair onderwijs zijn:

- Het Nederlands curriculum is leidend, het aanbod is dekkend voor de kerndoelen.
- Het percentage lessen en activiteiten in de vreemde taal bedraagt 30 tot 50%.
- Er is veel aandacht voor internationaliseringsactiviteiten.

Vraag 5: Het opleidingskenmerk wordt breed en landelijk gebruikt

Wanneer een opleidingskenmerk maar door één of door enkele onderwijsaanbieders wordt toegepast, is er onvoldoende draagvlak om het landelijk als opleidingskenmerk in te voeren. Als richtlijn hanteren we een ondergrens van 10 onderwijsaanbieders van minimaal 5 onderwijsbesturen die het kenmerk in de praktijk gebruiken.

Antwoord:

Ja, zie ook <https://www.nuffic.nl/onderwerpen/tweetalig-primair-onderwijs/overzicht-tpo-scholen-in-nederland>

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 6: Is het opleidingskenmerk actueel?

Het kenmerk moet actief gebruikt worden binnen het onderwijs en niet zijn verouderd. Wanneer een opleidingskenmerk vroeger actueel was maar nu niet meer of in afnemende mate voorkomt, heeft het geen zin het opleidingskenmerk alsnog landelijk in te voeren.

Antwoord:

Ja, vanaf 2021 was dit kenmerk een experiment en daaruit is gebleken dat het niveau van de leerlingen omhoog is gegaan. Daarom is het nu geregistreerd als een regulier opleidingskenmerk.

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 7: Biedt het opleidingskenmerk voldoende continuïteit?

Ook als een opleidingskenmerk nog in ontwikkeling is maar kansrijk, kan het relevant zijn om het op te nemen in de lijst, omdat het uitzicht biedt op continuïteit. Het kan meerwaarde bieden om deze nieuwe concepten juist te kunnen onderscheiden.

Antwoord:

Zie hierboven

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 8: Heeft het opleidingskenmerk een (ondersteunende) organisatie?

Er is een landelijke of internationale organisatie die het opleidingskenmerk ondersteunt.

Antwoord:

Ja, OCW (ondersteund door NUFFIC).

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 9: Heeft de eventuele organisatie achter het opleidingskenmerk een winstoogmerk?

Een opleidingskenmerk moet breed toegankelijk zijn voor onderwijsaanbieders. Als de organisatie achter het kenmerk op profit basis werkt, werpt dit een (financiële) drempel op die vanuit publiek perspectief onwenselijke ongelijkheid tussen onderwijsaanbieders in de hand werkt.

Antwoord:

Nee

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 10: Wordt het opleidingskenmerk aangemeld door een voldoende representatieve (groep van) organisatie(s)?

Opleidingskenmerken moeten breed gedragen zijn en moeten dus ook worden aangemeld door organisaties met voldoende draagvlak binnen het onderwijs. Dit zijn organisaties zoals meerdere onderwijsinstellingen zelf (al of niet via een overkoepelende organisatie), het Ministerie van OCW, de sectorraden of de Inspectie van het Onderwijs.

Antwoord:

Ja, dit kenmerk wordt op verzoek van OCW/DUO zelf aangemeld. Aan het experiment deden 17 onderwijsaanbieders mee en dit aantal zal nu naar verwachting groeien.

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 11: Is het opleidingskenmerk algemeen herkenbaar, expliciet en objectief?

Opleidingskenmerk moeten voor iedereen begrijpelijk zijn, goed gedocumenteerd (bijvoorbeeld met een website of met andere documentatie) en het moet objectief vast te stellen zijn of het onderwijs van een onderwijsaanbieder aan het opleidingskenmerk voldoet.

Antwoord:

Ja, zie onder meer <https://www.nuffic.nl/onderwerpen/tweetalig-primair-onderwijs/tweetalig-primair-onderwijs-tpo>

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 12: Is het opleidingskenmerk specifiek genoeg?

Een opleidingskenmerk moet een specifiek karakter hebben en niet bestaan uit een verzameling van concepten of onderwijskundige benaderingen die ieder voor zich van toepassing kunnen zijn op het aangeboden onderwijs of niet.

Antwoord:

Ja

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 13: Is het opleidingskenmerk voldoende onderscheidend?

Een opleidingskenmerk moet voldoende onderscheidend zijn t.o.v. andere kenmerken die al op de lijst staan. Het moet iets toevoegen en het moet niet overlappen.

Antwoord:

Ja

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 14: Betreft het opleidingskenmerk een gehele opleiding of opleidingsgroep?

Een opleidingskenmerk moet betrekking hebben op een complete opleiding (bijv. vmbo-bb PIE bovenbouw) of opleidingsgroep (bijv. havo bovenbouw, alle vo-opleidingen) en niet op de meer fijnmazige aggregaties als bijvoorbeeld één vak of een enkel aspect van het onderwijs.

Antwoord:

Ja, het geldt voor de hele opleiding, alle leerlingen van een bepaalde onderwijsaanbieder die TPO aanbiedt krijgen deze vorm van onderwijs.

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 15: Heeft het opleidingskenmerk een keurmerk waaraan eisen en randvoorwaarden verbonden zijn?

Opleidingskenmerken kunnen een nationaal of internationaal keurmerk hebben dat onderwijsaanbieders kunnen verwerven. Er wordt getoetst of de onderwijsaanbieder voldoet aan de aan het keurmerk gestelde criteria. Bij voorkeur is er een kwaliteitsprocedure (incl. periodieke visitaties) voorhanden die bepaalt of onderwijsaanbieders het keurmerk mogen (blijven) voeren.

Antwoord:

Er is geen formeel licentieproces; scholen mogen TPO vrij invoeren. Daarbij moeten ze wel aansluiten op de concept-uitleg en

kwaliteitscriteria: <https://www.nuffic.nl/onderwerpen/tweetalig-primair-onderwijs/tweetalig-primair-onderwijs-tpo>

Inspectie beoordeelt invoering tijdens reguliere bezoeken, maar beoordeelt TPO niet separaat.

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 16: Heeft het opleidingskenmerk civiel effect voor de onderwijsdeelnemer?

Onderwijsdeelnemers kunnen door het opleidingskenmerk een (extra) certificaat of een diploma halen of hebben anderszins een formeel vastgelegde bate bij het opleidingskenmerk in hun vervolgonderwijs (bijvoorbeeld vrijstellingen of toelating tot een bepaalde onderwijsaanbieder) of op de arbeidsmarkt.

Antwoord:

Nee

Opmerkingen Beheergroep:

Voor doorstroom naar het vo zal het volgen van deze vorm van onderwijs zeker wel een effect hebben.

Vraag 17: Wordt het opleidingskenmerk gebruikt in analyses en rapportages van het onderwijs in brede zin?

OCW, de Onderwijsinspectie, Vensters of andere partijen gebruiken het opleidingskenmerk in analyses en rapportages met betrekking tot opbrengsten en trends in het onderwijs.

Antwoord:

Gegevens worden gebruikt voor OCW-beleid (aantal scholen met TPO), door de Inspectie (Inspectie beoordeelt invoering tijdens reguliere bezoeken, maar beoordeelt TPO niet separaat) en de scholen zelf (beleidsinformatie en om zich te presenteren).

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 18: Kan inwinning van het opleidingskenmerk op individueel niveau een inbreuk betekenen op de privacy van onderwijsdeelnemers?

Opleidingskenmerken zijn in RIO gekoppeld aan opleidingen en niet aan personen. Maar omdat opleidingskenmerken in principe ook bedoeld zijn bij de registratie van een deelnemer en zijn onderwijsprogramma in ROD, moeten ze voldoen aan de doelbindingseisen die vanuit de AVG gelden.

Antwoord:

Nee

Opmerkingen Beheergroep:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
naam	OCW-erkend	Inwinning in ROD	Kenmerk van onderwijsaanbod	WAT niet HOE	Breed, landelijk gebruikt	Actueel	Voldoende continuïteit	Ondersteunende organisatie	geen winsttoegmerk	Representatieve aanvrager(s)	Herkenbaar, expliciet en objectief	Specifiek	Onderscheidend	Gehele opleiding (sgroep)	Keurmerk	Landelijk civiel effect	Gebruik in rapportages en analyses	Niet privacygevoelig		
Tweetalig primair onderwijs	j	n	j	j	j	j	j	j	j	j	j	j	j	j	j	j/n	j	j		
			Knock-out																	
			Afweging																	
			Altijd opnemen																	
uitleg over de criteria zie:																				
loads/2023/05/Beoordelingscriteria-opleidingskenmerken-vo-en-po.pdf																				

NB De hierboven geformuleerde criteria zijn niet bedoeld als een hard kwantitatief bedoeld instrument voor het beoordelen van nieuwe of gewijzigde opleidingskenmerken ('als een kenmerk aan een bepaald aantal van de 18 criteria voldoet, keuren we het goed'). Het is meer een checklist voor het kwalitatief beoordelen van de verschillende beoordelingspunten. De **knock-out**- en **altijd-opnemen**-criteria echter leiden wel altijd tot automatische goed- of afkeuring van het betreffende opleidingskenmerk. De **afwegingscriteria** vereisen een inhoudelijke afweging en een opleidingskenmerk kan er meer of minder aan voldoen (glijdende schaal). Na iedere afzonderlijke beoordeling maakt de Beheergroep Waardenlijsten RIO een afsluitende integrale beoordeling, waarbij het geheel van criteria, waaraan dus in meer of mindere waarde wordt voldaan, in onderling verband wordt afgewogen. Op basis daarvan wordt een eindoordeel geformuleerd.

Hartelijk dank voor deze aanmelding! Uw aanmelding zal worden beoordeeld door de Beheergroep Waardenlijsten RIO. Mochten er nadere vragen zijn, dan nemen we contact met u op. De voortgang van de beoordeling van uw aanmelding kunt u volgen in de *Issuelijst Wijzigingsverzoeken*, te vinden op de webpagina van de waardenlijsten van [het vo](#) en van [het po](#).